

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľky: **K. H.**, nar. X., bytom B., zastúpená J. H., nar. X., bytom B., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Ž.**, A., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 1. marca 2007 č. ObPÚ 2007/00417/Uá, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 23Sp 16/2007-54 zo dňa 25. februára 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 23Sp 16/2007-54 zo dňa 25. februára 2008 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia potvrdil. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho mal preukázané, že v danej veci žalovaný správny orgán rozhodol tak, že navrhovateľke nepriznal právo na navrátenie

vlastníctva a ani právo na priznanie náhrady k pozemku nachádzajúceho sa v kat. úz. B. PK vl. č. X. PKN parc. č. X., roľa vo výmere 416 m², zodpovedajúcemu častiam C-KN parc. č. X. a X. podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátenie vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon) z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky podľa § 3 ods. 1, 2 reštitučného zákona, pretože nedošlo k prechodu vlastníctva pozemku na štát alebo inú právnickú osobu v období od 25.2.1948 do 1.1.1990 ani jedným zo spôsobov uvedených v reštitučnom zákone. Podľa názoru krajského súdu správny orgán v danej veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, riadne zistil skutkový stav veci a vypořiadal sa so všetkými námietkami navrhovateľky. Konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že vlastníctvo k predmetnému pozemku navrhovateľka spolu s nebohým manželom nadobudla na základe zmluvy spisanej notárskou zápisnicou N 237/72 zo dňa 12.4.1972 registrovanou bývalým Štátnym notárstvom v Ž. pod č. RI 265/72, pričom z obsahu tejto zmluvy vyplýva, že predmetom kúpnej zmluvy a nadobudnutia vlastníctva navrhovateľkou a jej nebohým manželom boli aj ďalšie pozemky zapísane v pozemkovej knihe vl. č. X., ktoré sú identické s EN parcelami č. X. vo výmere 316 m² a č. X. vo výmere 799 m². Ďalej mal preukázané, že žiadaný pozemok parc. č. X. roľa, vo výmere 416 m² kat. úz. B. zapísaný v pozemkovej knihe vl. č. X. podľa identifikácie parciel je identická s parcelami C-KN registra č. X. a X., vlastníctvo ktorých je zapísané na liste vlastníctva č. 270 kat. úz. B. v prospech navrhovateľky v celosti. Poukázal na to, že zrejme len nedopatrením správny orgán vo výroku preskúmaného rozhodnutia uviedol nesprávne číslo pozemkovoknižnej vložky, v ktorej je parc. č. X. vedená, keď namiesto správneho označenia č. PK vl. X. uviedol nesprávne č. PK vl. X., pričom z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že posudzoval reštitučný nárok navrhovateľky správne vo vzťahu k PKN parcele č. X. vo výmere 416 m² kat. úz. B. vedenej v PK vl. č. X.. V tejto súvislosti uviedol, že v danom prípade bude len vecou vydania opravného rozhodnutia správnym orgánom v súlade so zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok), ktorým uvedenú zrejmu nesprávnosť v písaní preskúmaného rozhodnutia odstráni. Ďalej konštatoval, že navrhovateľka v konaní nepredložila žiadne dôkazy na svoje tvrdenia, že žiadaný pozemkom bol vyvlastnený bez vyplatenia náhrady, ako aj, že parc. č. X. nie je zahrnutá do súčasných C-KN parciel č. X. a X., pretože tieto boli vytvorené z tých pozemkovoknižných parciel, ktoré boli premetom prevodu v zmysle RI 265/1972, avšak predmetom tohto prevodu parc. č. X. nebola, z ktorých dôvodov na jej tvrdenia neprihliadol.

Preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu považoval za vecne a právne správne, a preto ho podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c a v spojení s § 142 ods. 1. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal, napriek tomu, že mal v konaní úspech, pretože v tomto konaní mu žiadne trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolala navrhovateľka. Žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, aby jej reštitučnému nároku bolo vyhovené. Uviedla, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku sám konštatoval, že je potrebné vydať opravné správne rozhodnutie, avšak nesúhlasila s tým, že súd prvého stupňa vyhodnotil pochybenie správneho orgánu ako chybu v písaní. Ďalej uviedla, že správny orgán nemal pripojený súdny spis Okresného súdu v Žiline č. sp. zn. 16C 1335/92, a pokiaľ krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uvádza č. sp. zn. súdneho spisu 16C 13135/82, nemala možnosť sa v konaní oboznámiť s takýmto dôkazom. Nesúhlasila s rozhodnutím správneho orgánu a ani s rozsudkom súdu prvého stupňa, ktorými jej nebolo prinavrátené vlastníctvo k žiadanému pozemku. Namietala, že správny orgán vo veci nezistil riadne a úplne skutočný stav v danej veci podľa § 32 Správneho poriadku a ani ju nevyzval na predkladanie dôkazov. Vytýkala súdu prvého stupňa, že vykonal aj dôkazy, ktoré neboli v správnom konaní vyhodnotené. Poukázala na to, že pokiaľ súd prvého stupňa potvrdil napadnuté uznesenie správneho orgánu, ona žiadne uznesenie správneho orgánu neobdržala.

Odporca navrhoval rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu potvrdiť. Uviedol, že trvá na svojom stanovisku uvedenom vo vyjadrení sa k opravnému prostriedku navrhovateľky. S dôvodmi uvádzanými v odvolaní navrhovateľky nesúhlasil. Odvolanie navrhovateľky považoval za zmätočné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 212 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok vyhlásil v zmysle § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246 ods. 1 a v spojení s § 214 ods. 2 a s § 156 ods. 3.

Predmetom súdneho prieskumu v danej veci bolo posúdenie reštitučného nároku navrhovateľky na navrátenie vlastníctva k žiadanému pozemku v intenciách ustanovení reštitučného zákona.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie žalovaného správneho orgánu na základe opravného prostriedku navrhovateľky na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktorým jej správny orgán nepriznal navrátenie vlastníctva a ani náhradu k žiadanému pozemku v zmysle ustanovení reštitučného zákona, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie, ktoré tomuto rozhodnutiu prechádzalo, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 3 ods. 1, písm. a/ až t/, ods. 2 reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku

- a) výroku o prepadnutí majetku, prepadnutí veci alebo zhabaní veci v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa skorších predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov,
- b) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme,
- c) postupu podľa § 453a Občianskeho zákonníka alebo podľa § 287a zákona č. 87/1950 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení zákona č. 67/1952 Zb.,
- d) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov,
- e) vyhlásenia zmluvy o postúpení pohľadávok pre prípad vyst'ahovania (tzv. renunciačné vyhlásenie),
- f) toho, že občan zdržiavajúci sa v cudzine nehnuteľnosť zanechal na území Slovenskej republiky alebo ktorého majetok prešiel na štát podľa zákona č. 183/1950 Zb. o majetku zanechanom na území Československej republiky osobami, ktoré optovali pre Zväz sovietskych socialistických republík a presídlili na jeho územie,

- g)** zmluvy o darovaní nehnuteľnosti uzavretej darcom v tiesni,
- h)** dražobného konania uskutočneného na úhradu pohľadávky štátu,
- i)** súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhlásila za neplatnú zmluva o prevode majetku, ktorou občan pred odchodom do cudziny previedol vec na iného, ak dôvodom neplatnosti bolo opustenie republiky, prípadne uznanie takejto zmluvy účastníkmi za neplatnú; v takom prípade je oprávnenou osobou nadobúdateľ podľa uvedenej zmluvy, a to aj ak táto zmluva nenadobudla účinnosť,
- j)** kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok,
- k)** odmietnutia dedičstva v dedičskom konaní urobeného v tiesni,
- l)** vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená,
- m)** vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady,
- n)** znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady,
- o)** prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu,
- p)** politickej perzekúcie alebo postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody,
- q)** odovzdania do vlastníctva družstva podľa osobitných predpisov,
- r)** prikázania do užívania právnickej osoby na základe zákona č. 55/1947 Zb. o pomoci roľníkom pri uskutočňovaní poľnohospodárskeho výrobného plánu alebo vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby,
- s)** prevodu na štát spoločne užívaných singulárnych lesov a lesných družstiev, ak členmi družstva boli aj fyzické osoby; na prevzatie tohto majetku sa použijú osobitné predpisy.

Obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickej osobe vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov. Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať aj občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na jej území a ktorým bolo odňaté vlastnícke právo k pozemkom a neboli odsúdení podľa osobitných predpisov. Ak tieto pozemky boli už pred rozhodujúcim obdobím pridelené v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 7, ak došlo k odňatiu prídelu postupom uvedeným v odseku 1.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 označeného zákona (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie. (§ 32 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, a preto jeho právny názor bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľka, ako oprávnená osoba si dňa 3.12.2004 uplatnila na Pozemkovom úrade v Žiline v zmysle reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku vedenom kat. úz. B., tvrdiac, že pozemok jej bol minulosti vyvlastnený štátom bez vyplatenia náhrady.

Obvodný pozemkový úrad preskúmaným rozhodnutím dňa 1.3.2007 č. ObPÚ 2007/00417/Uá rozhodol tak, že navrhovateľke nepriznal právo na navrátenie vlastníctva a ani právo na priznanie náhrady k pozemku v kat. úz. B. PK vl. č. X. (správne malo byť X.) PKN parc. č. X., roľa vo výmere 416 m², zodpovedajúcemu častiam C-KN parc. č. X. a X. podľa § 5 ods. 2 reštitučného zákona z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky podľa § 3 ods. 1, 2, pretože nedošlo k prechodu vlastníctva pozemku na štát alebo inú právnickú osobu v období od 25.2.1948 do 1.1.1990 ani jedným zo spôsobov uvedených v reštitučnom zákone.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa správny orgán v danej veci si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľka si uplatnila reštitučný nárok na žiadané pozemky v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, avšak v konaní nebolo

preukázané, že žiadaný pozemok č. X. v rozhodnej dobe prešiel do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osobe niektorým zo spôsobov ustanovených v § 3 ods. 1, 2 reštitučného zákona.

Pokiaľ navrhovateľka v konaní tvrdila, že splnila zákonné podmienky v zmysle ustanovení reštitučného zákona, bolo jej povinnosťou podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku predložiť správne orgánu alebo mu navrhnúť také dôkazy, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti jej tvrdenie potvrdzovali. Nesplnenie si tejto povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce neprihliadnutie na takéto tvrdenie. Správny orgán postupujúc podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správne zisťoval skutočný stav vo veci, pričom z listinných dôkazov tvrdenia uvádzané navrhovateľkou v žiadosti o navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady k pozemkom sa nepreukázali. Súčasne z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že správny orgán konal v súčinnosti s navrhovateľkou v zastúpení splnomocneným zástupcom.

Krajský súd v preskúmvacom konaní v zmysle ustanovenia § 250i ods. 2 O.s.p. doplnil dokazovanie zadovážením si spisu bývalého Štátneho notárstva v Ž. č. sp. zn. RI 265/72 a spisu Okresného súdu v Žiline č. sp. zn. 16C 1335/92, avšak skutkové zistenia vyplývajúce z listinných podkladov zadovážených spisov sú pre posúdenie reštitučného nároku navrhovateľky v danej veci právne irelevantné. Správny bol však záver súdu prvého stupňa, že týmto preskúmvacím konaním nie je dotknuté právo navrhovateľky domáhať sa ochrany jej vlastníckeho práva v inom konaní a to v občianskoprávnom konaní na všeobecnom súde.

Odvolačný súd tvrdenie navrhovateľky, že v správnom konaní správny orgán s ňou nekonal a ani ju nevyzval na doplnenie dôkazov považoval za nedôvodné, pretože z administratívneho spisu vyplýva, že správny orgán vyzval navrhovateľku na doplnenie návrhu a predloženie listinných podkladov preukazujúcich dôvodnosť jej nároku s náležitým poučením a uskutočnil ústne jednanie s jej splnomocneným zástupcom.

Taktiež tvrdenie navrhovateľky, že nebola oboznámená s vykonanými dôkazmi súdom prvého stupňa, odvolací súd považoval za nepreukázané, pretože z predloženého spisu vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal doplnenie dokazovania na pojednávaní súdu, na ktorom sa zúčastnil jej splnomocnený zástupca, ktorý sa aj k predmetu veci vyjadroval.

Súd prvého stupňa pri vypracovaní odôvodnenia napadnutého rozsudku sa dopustil určitých chýb v písaní, keď na strane č. 3 nesprávne uviedol číslo spisovej značky spisu Okresného súdu v Žiline 16C 1335/82, správne malo byť 16C 1335/92, a na strane č. 4, keď uviedol, že „vzhľadom na uvedené súd napadnuté uznesenie správneho orgánu ako vecne správne potvrdil“, pričom z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že posudzoval zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgán. Uvedené pochybenie súd prvého stupňa postupom podľa § 164 O.s.p. opraví, však takéto pochybenie nemá za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 4 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 potvrdil.

Odvolací súd navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože jej nevzniklo právo na ich náhradu v dôsledku jej neúspechu v tomto konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. novembra 2008

Za správnosť vyhotovenia: Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu